

Examenbespreking Maatschappijwetenschappen havo

Maandag 24 mei 2017

Aanwezig: 40 docenten

Opmerking: Het antwoordmodel van het CvTE is bindend. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Het verslag geeft slechts de discussie weer die gevoerd is over mogelijke antwoorden.

Aanwezigen maakten de volgende algemene opmerkingen:

Ongeveer een derde van de docenten had alles van hun leerlingen nagekeken.

- Eerste blik te doen, geen verrassingen, maar uiteindelijk toch een moeilijk examen ('instink'vragen). Wat er specifiek wordt verwacht van het antwoordmodel schrijven ze niet op.
- Evenwichtig examen, discrimineerde positief.
- Leerlingen hadden voldoende tijd.
- Veel tekst verklaren en leesvaardigheid.
- In vraagstelling soms woorden die ze niet in de les hebben gehad.
- Te weinig goede inzichtsvragen, maar gelukkig niet alleen maar rijtjes leren.
- Leerlingen hebben het waarschijnlijk onderschat. Ze waren relatief snel klaar.
- Bij nakijken valt het tegen. Vermoeden is dat dit komt door specificiteit van de vragen.
- Leerlingen worstelen met precisie van de vragen (voorbeeld: twee andere kenmerken). Soms erg gedetailleerd (voorbeeld: gelegenheidstheorie).
- Wel heel erg dichtbij de syllabus gebleven. Syllabustaal.
- Veel nadruk op criminaliteit en minder op politieke besluitvorming. Weinig politieke stromingen in het tentamen.

Opmerkingen per vraag:

Vraag 1

- Eerste vraag beetje jammer (rechtsstaatgedachte) – ze denken dan te moeilijk.
- Kerngedachte → p.60 achtergrondgedachte ; p.15 basis van de rechtsstaat (syllabus). Het woord kerngedachte staat als niet zodanig in de syllabus.
- Veel leerlingen hebben grondbeginselen genoemd. → Discussie, maar draagvlak voor de volgende conclusie: 'bescherming tegen (machtsmisbruik van) de overheid' moet erin staan.
- Het laatste deel van het antwoord staat al in de vraag. Als leerlingen alleen spreken over politiegeweld is dit te beschouwen als machtsmisbruik.

Vraag 2

-

Vraag 3

- Voor een koppeling tussen 'een vuist maken' en generale preventie: draagvlak bij een deel van de groep.
- Alleen preventie? Discussie. Meeste docenten vinden dit te mager en vinden dit niet goed.
- Mogen leerlingen het doel 'generale preventie' vertalen in 'afschrikking van de samenleving' en 'speciale preventie' in 'afschrikking van de dader'? Hiervoor is draagvlak mits er niet alleen 'afschrikking' staat in het antwoord.
- Geen draagvlak voor "resocialisatie".

→ Onderstaande graag aankaarten bij CvTE

- Vuist maken heeft als doel generale preventie, maar kan je niet uit de tekst halen. Er zijn meer mogelijkheden die niet in het antwoordmodel terugkomen. Er is draagvlak om ook andere doelen toe te kennen zoals bescherming van de samenleving ("gevangenisstraffen"). Uit bron valt meer dan de twee genoemde antwoorden te halen.

Vraag 4

- Er is een gemengd draagvlak om 'eerlijk proces' ook goed te keuren. Bij een deel van de groep is er draagvlak, mits leerlingen OM in hun antwoord verwerken of daar duidelijk naar verwijzen.
- Antwoordmodel gaat alleen op regel 30 in, terwijl leerlingen ook bij regel 21 kunnen kijken.
- Onafhankelijke rechter → geen draagvlak voor, want het gaat niet over het stukje van de rechter.
- Privacy van de verdachte of anonimiteit → waarschijnlijk staat dit niet in Wetboek van Strafvordering.
- Dwangmiddelen waarbij ingrijpende inbreuk wordt gemaakt op grondrechten. (p. 64) → Doorredenerend: privacy → komt dat door OM in het geding? → Veel docenten vinden van niet.

Vraag 5:

- Vervelend dat legaliteitsbeginsel twee keer wordt gevraagd. Dit is verwarrend voor leerlingen, want dan denken ze dat ze legaliteitsbeginsel niet nog een keer kunnen noemen.
- Moet de laatste zin van het correctiemodel erbij?
- Draagvlak voor goedkeuren als ze 'één dag gevangenis' noemen zonder te zeggen dat het een lichte straf is.

Vraag 6:

- OM past niet bij rechterlijke macht, dus regel 21-23 ook niet.

Vraag 7:

- Vraag bleek moeilijker dan gedacht.
- Draagvlak voor om technologisch hulpmiddelen als kenmerk te noemen en daarop voort te redeneren (wel met toepassing dat de grens tussen massa en persoonlijk vervaagt)
- Publiek is niet onbekend, want je kent je volgers → past bij kenmerk 1, het tweede bolletje in het antwoordmodel.

Vraag 8:

- Educatieve functie → veel draagvlak
- Economische functie → geen draagvlak
- Gemengd draagvlak als leerlingen sociale en verbindende functie apart van elkaar noemen en uitleggen.
- Uitleg bindende functie: je kunt met elkaar kletsen over ... → wel waarover ze kletsen noemen dan is er bij een deel draagvlak voor.
Commentaarfunctie staat niet meer in de syllabus en was ook nooit een functie voor het individu.

Vraag 9:

- Leerlingen noemen veel Essenerdefinities: constante informatiestroom, etc.
- Snelle delen: is dit informatieproductie of informatieconsumptie? Draagvlak om snel delen te zien als toename van productie

Vraag 10:

- Niet tevreden over de vraagstelling. Verwarrende vraag door “volgens sommigen”
- Framingtheorie → Hierover is discussie; graag aandragen bij het CvTE. In het antwoordmodel wordt het niet goedgekeurd. → **Aankaarten bij het CvTE**
- Agendasettingtheorie → weinig draagvlak

Vraag 11:

- Landelijke dagbladen → onvoldoende draagvlak, maar vraag kon helderder.
- Commerciële dagbladen → niet goed want is te beschouwen als een pleonasme.
- In plaats van ‘human interest’ wordt ‘sensatie’ genoemd. Dat staat in 7.2 van de syllabus. Heel veel leerlingen leggen nadruk op sensatie, minder feiten bij populaire kranten → veel draagvlak om sensatie onder human interest te scharen.
Niet door experts geschreven → weinig draagvlak

Vraag 12:

- Creatieve vraag over journalistieke normen.
- Streven naar objectiviteit (p.49 syllabus) met goede toelichting, zoals weinig referentiekader zo min mogelijk laten beïnvloeden → Hier is draagvlak in de vergadering.
→ **Aankaarten bij het CvTE**

- Scheiden van feiten en meningen relateren leerlingen aan de meningen in tekst 5 en dan zeggen ze dat dat tussen citaathaakjes moet. → Hier is bij een deel van de groep draagvlak voor.
- Bronnen vermelden; let op: je mag ook bronnen beschermen. Dus bronnen vermelden is niet goed genoeg, aldus een groot deel van de vergadering.
- Gebruikmaken van betrouwbare bronnen → Discussie, maar met goede toelichting lijkt er bij een deel van de groep draagvlak.
- Leerlingen gaan de norm toepassen op de bron. Ze lezen dus niet goed. Dan helaas alleen punt voor de norm.

Vraag 13:

- Leerlingen halen 13 en 14 door elkaar en dan halen ze geen punt. Heel sneu.
- Jammer, dat er een heel specifiek rijtje wordt gevraagd.
- Een heleboel leerlingen gaan in op 'transparantie'.
- Antwoordmodel wel helder.
- De inleiding zet sommige leerlingen op verkeerde been.
- Je kunt veel op citaten scoren. Dit doet te kort aan maatschappijwetenschappen
- Citaat en de kern van het antwoord mogen niet hetzelfde zijn.

Vraag 14:

- Je kunt hier twee antwoorden omwisselen (invloed zowel intern als extern)
- Bij vraag 14 lijken er meer citaten die over de EU gaan (r. 22-25 en r. 14-21) te passen → Bij een deel van de vergadering is hier draagvlak voor.
- Sommige leerlingen noemen ook r. 10-14 → geen draagvlak voor deze regels.
- Als de leerlingen ingaan op het verliezen van soevereiniteit (in plaats van 'toenemende verwevenheid') → hier lijkt veel draagvlak voor te zijn.

Vraag 15:

- Referendumvraag is veel fout gegaan.
- Leerlingen richten zich op het 'raadgevende'. Dus de politiek hoeft er niets mee te doen ('er wordt toch niet naar geluisterd'). → Dit wordt herkend en hier is draagvlak voor, mits de leerlingen het goed toelichten.
- Tussen haakjes zeggen van raadgevend verwarrend in deze vraag.
- Mensen zijn te weinig geïnformeerd, dit lijkt wel heel erg op wat er in de stam van de vraag staat.
- Nee-stemmers zijn gemotiveerder dan ja-stemmers. → Hier is draagvlak voor bij een deel van de vergadering.

Vraag 16:

- Een aantal docenten begrijpt niet dat deze vraag slechts 1 punt waard is. Leerlingen moeten best veel doen.

Vraag 17:

- Samenwerking alleen goed te rekenen? → Hier is onvoldoende draagvlak voor in de vergadering.
- Interne markt = vrij verkeer van diensten, goederen en personen.
- Justitiële samenwerking → is meer een middel dan een doel.
- Weinig draagvlak om vrijheid goed te keuren

Vraag 18:

- Petitie indienen zonder toelichting komt veel voor. → Onvoldoende draagvlak.
- Actiegroepen en belangengroepen verschil? Volgens CvTE allebei pressiegroepen.
- Jammer dat er twee keer naar hetzelfde citaat moet worden verwezen.
- Belang van consumenten zonder toelichting over roaming → Hiervoor is draagvlak bij een deel van de vergadering.

Vraag 19:

-

Vraag 20:

-

Vraag 21:

- Het correctievoorschrift is niet sluitend. Je kon er veel kanten mee op, zoals het antwoord 'democratisering'.
- Europeanisering? → Het is wel een mooi antwoord hoewel het niet in het gegeven rijtje staat in de stam van de vraag. Een deel van de vergadering vindt dit antwoord vakinhoudelijk te verdedigen.
- Onvoldoende draagvlak voor het antwoord emancipatie.

Vraag 22

a.

- Drama, slecht gemaakt.
- Gegevens/cijfers van de politie i.p.v. politiestatistieken. →bij een deel van de vergadering is hier draagvlak voor.
- Aangiftes alleen genoemd → Hier is onvoldoende draagvlak voor.

b.

- Docenten hebben kritiek op deze vraag. In de syllabus staat dat geweldsdelicten vaak worden opgespoord (p.59). Tweede streepje – vermogensmisdrijven in antwoordmodel moet waarschijnlijk geweldsmisdrijven (tweede streepje) zijn. → **Graag aankarten bij CvTE**
- Slechte vraag. "Vermoedelijk" en "Voorbeelden van goede antwoorden" lijkt ruimte te geven. Jammer dat Cito dit zo heeft gedaan.

Er is draagvlak in de vergadering om deze vraag eruit te laten halen, omdat correctievoorschrift niet aansluit.

Vraag 23:

- Flauw, stom; uit de krochten van de syllabus.
- Leerlingen halen slechts gedeelte van de punten. Waarschijnlijk landelijk slecht gemaakt
- Sociale controle → lijkt op p. 77 van de syllabus: “voldoende sociale bewaking” → Hiervoor is draagvlak in de vergadering.
- Er is discussie over ‘potentiële beloning’; goed kijken wat leerlingen hebben geschreven en overleggen met je tweede corrector.

Vraag 24:

- Fijn dat antwoordmogelijkheden (stappen waar ze uit kunnen kiezen) erbij stonden.
- Schadevergoeding of hoge straf eisen lijkt te passen bij ‘ondersteuning van slachtoffer.
- Strafbeschikking onder ‘berechting’ scharen → Hier is draagvlak voor bij de vergadering.
- Let op: binnen berechting heeft OvJ een andere rol, namelijk het eisen van een straf.
- Verschil tussen een transactie en een afdoening (allebei OvJ)

Vraag 25:

- Fase 2 zonder noemen van de naam van deze fase → hier is geen draagvlak voor.

Vraag 26:

- “Overheid hoeft dan niet te betalen.” → Hier is geen draagvlak voor.

Vraag 27:

- Goede vraag.

Vraag 28:

- Antwoordmodel niet helemaal helder. Liever: ‘voorbeelden van een juist antwoord.’
- Leerlingen moeten twee elementen noemen, maar je kunt er maar 1 punt voor halen.

Vraag 29:

- In het correctievoorschrift wordt het begrip ‘pluriformiteit’ niet genoemd, terwijl dit wel een mooi antwoord is. Cito: graag volgende keer dit begrip ook dan ook noemen in het correctievoorschrift.
- Kwalitatief hoogwaardige informatievoorziening → Volgens een deel van de vergadering kun je dit antwoord prima linken aan het tweede bolletje van het antwoord.

Vraag 30:

-